

Sanktionernes retsvirkninger

Svigsslettelse medfører bortfald af alle medlemmets rettigheder, herunder navnlig retten til at modtage ydelser fra a-kassen. Medlemmet kan genoptages i forsikringen, men kun hvis de almindelige betingelser for optagelse er opfyldt, og medlemmet har tilbagebetalt det uretmæssigt modtagne beløb eller indgået forlig om tilbagebetaling med en acceptabel afdragsordning.

Ret til dagpenge opnås tidligst 1 år efter genoptagelsen. Slettelse medfører således, at medlemmet i en periode på mindst 1 år ikke har mulighed for at få udbetalt dagpenge eller andre ydelser fra a-kassen, bortset fra kursusgodtgørelse. Slettelse kan medføre, at medlemmet ikke kan opfylde anciennitetsbetingelserne for overgang til efterløn, jf. herved at der i overgangsordningerne i forbindelse med skærpelse af anciennitetskravene i 1992 og 1999 kræves uafbrudt medlemskab. En efterlønsmodtager, der svigsslettes, kan ikke genindtræde i efterlønsordningen.

En effektiv karantæne medfører, at retten til ydelser bortfalder for et antal timer, hvor der ellers ville være ret til ydelser fra a-kassen. Er karantænen ikke udstået senest 2 år fra dens ikrafttræden, bortfalder den under forudsætning af, at det uretmæssigt modtagne beløb er tilbagebetalt, eller der er indgået et acceptabelt, frivilligt forlig om tilbagebetaling, som er overholdt.

Sanktionsudvalgets overvejelser

Der har gennem nogen tid været fremsat kritik af reglerne, herunder navnlig, at svigsslettelse kan få meget vidtgående følger for det enkelte medlem, fx i relation til retten til efterløn. Det er endvidere bl.a. påpeget, at sanktionerne rammer ledige medlemmer hårdt, men kan være uden virkning for et medlem med langvarig, stabil beskæftigelse.

På baggrund heraf blev der i 1998 nedsat et udvalg under Landsarbejdsrådets Arbejdsudvalg med deltagelse af Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen og arbejdsmarkedets parter, som fik til opgave bl.a. at fremkomme med forslag til nye regler eller løsninger af de foreliggende problemer. Udvalget afgav rapport i maj 1999. Der var enighed i udvalget om en række overordnede principper, herunder at muligheden for at slette et medlem for svig som udgangspunkt bør afskaffes, men at dette ikke bør føre til generel ændring af sanktionsniveauet. Endvidere var der enighed om, at sanktionering fortsat som udgangspunkt skal ske i forsikringssystemet og således ikke udelukkende ved domstolene.

Udvalget opstillede og drøftede en række modeller for fremtidige regler, herunder en model for admini-

strative bøder og en model betegnet som en »økonomisk sanktionsmodel«, men kunne ikke opnå enighed om at anbefale nogen af disse. Arbejdsmarkedets parter var enige om at anbefale den økonomiske sanktionsmodel. Det var imidlertid en forudsætning for denne anbefaling, at modellen efter en nærmere juridisk vurdering ikke vurderes som en model, der opererer med administrative bøder. Hvis dette er tilfældet, ønsker parterne ikke modellen fremmet, men anbefaler i stedet, at udformningen af fremtidige regler tager udgangspunkt i de gældende regler.

Justitsministeriet har efter gennemgang af udvalgets rapport meddelt, at afgørelser om en økonomisk sanktion, som beskrevet i rapporten, efter Justitsministeriets opfattelse på samme måde som afgørelser om administrative bøder vil være resultatet af straffesager i henhold til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention artikel 6. Den administrative behandling af sager herom ville i henhold til almindelige danske retsprincipper desuden i givet fald skulle opfylde en række særlige processuelle garantier, herunder bl.a., at sanktionen kun kan pålægges, hvis medlemmet erkender at være skyldig og indforstået med administrativ afgørelse.

Forslagets indhold

Regeringen finder, at den hidtidige procedure for behandling af sager om sanktion bør opretholdes, således at afgørelserne træffes af arbejdsløsheds-kassen eller Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen i første instans og kan indbringes for Arbejdsmarkedets Ankenævn som højeste administrative klageinstans. Den endelige administrative afgørelse kan altid indbringes for de almindelige domstole. Der er tale om en forholdsvis enkel og billig administrativ procedure, og den administrative ankesagsbehandling er omkostningsfri for medlemmerne.

Efter forslagene til ny affattelse af § 87 og § 87 a bortfalder svigsslettelse som sanktion i førstegangstilfælde, således at sanktionen i forbindelse med uretmæssig modtagelse af ydelser som hovedregel bliver effektiv karantæne. Ved gentagen svig inden for en periode på 5 år fra en sanktion for et tidligere svigagtigt forhold vil der ske slettelse for svig som efter de gældende regler. Der foreslås i tilfælde af svig et loft for karantænen på 962 timer, svarende til ydelser i en periode på 26 uger. Ved uagtsomhed foreslås et loft på 37 timer, svarende til ydelser for en uge.

Med henblik på i højere grad at ligestille ledige og beskæftigede medlemmer foreslås det fastsat i loven, at forældelsesfristen for en pålagt sanktion forhøjes til 5 år, svarende til forældelsesfristen på bl.a. det sociale